

BÖLÜM 9

COVID-19 Pandemisinde Erken Ergenlik

Elif SAĞSAK¹

Zehra AYCAN²

COVID-19 pandemisi tüm dünyada insanları derinden etkileyen, kalıcı etkilerini halen yaşamaya devam ettiğimiz, fiziksel, psikolojik ve sosyal olarak büyük değişimlerin yaşandığı çok zorlu bir dönem olmuştur. Bu dönemden yetişkinlerin yanı sıra çocuk ve ergenler de olumsuz etkilenmişlerdir. Virüs yayılımını azaltmak için alınan kapanma önlemleri nedeniyle çocuklar ve gençlerin uzun süre okula gidememeleri beraberinde yaşam tarzlarının değişimine neden olmuş ve fiziksel aktiviteleri azalmıştır. Kapanmayla birlikte günlük rutinleri değişen çocuk ve gençlerin kaçınılmaz olarak ekran maruziyet süreleri uzamıştır. Hareketsizlik, hızlı kilo alımına yol açmıştır. Bu dönemde yüksek kalorili gıdaların tüketimi ve uyku düzeninde değişiklikler de hızlı kilo almaya katkıda bulunmuştur. Pandemi öncesinde yapılan çalışmalarda yaz tatillerinde bile rutin düzenleri dışına çıkıldığı için çocukların kilo alımında artış olduğunu göstermişti. Pandemi döneminde de aşırı kilo ve obezite sıklığının

¹ Doç. Dr., Yeditepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD., Çocuk Endokrinolojisi ve Diyabet Uzmanı, elis.sagsak@yeditepe.edu.tr

² Prof. Dr., Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD., Çocuk Endokrinolojisi ve Ergen Sağlığı BD., zehraaycan67@hotmail.com

Kaynaklar

1. Verzani M, Bizzarri C, Chioma L, Bottaro G, Pedicelli S, Cappa M. Impact of COVID-19 pandemic lockdown on early onset of puberty: experience of an Italian tertiary center. *Ital J Pediatr* 2021; 47(1):52. doi: 10.1186/s13052-021-01015-6
2. Umamo GR, Maddaluno I, Riccio S, Lanzaro F, Antignani R, Giuliano M, et al. Central precocious puberty during COVID-19 pandemic and sleep disturbance: an exploratory study. *Ital J Pediatr* 2022;48(1):60. doi: 10.1186/s13052-022-01256-z
3. Chen Y, Chen J, Tang Y, Zhang Q, Wang Y, Li Q, et al. Difference of precocious puberty between before and during the COVID-19 pandemic: A crosssectional study among shanghai school-aged girls. *Front Endocrinol* 2022; 13:839895. doi: 10.3389/fendo.2022.839895
4. Fu D, Li T, Zhang Y, Wang H, Wu X, Chen Y, et al. Analysis of the incidence and risk factors of precocious puberty in girls during the COVID-19 pandemic. *Int J Endocrinol* 2022; 2022:e9229153. doi: 10.1155/2022/9229153
5. Acinikli KY, Erbaş IM, Besci Ö, Demir K, Abacı A, Böber E. Has the frequency of precocious puberty and rapidly progressive early puberty increased in girls during the COVID-19 pandemic *J Clin Res Pediatr Endocrinol* 2022; 14 (3):302–7. doi: 10.4274/jcrpe.galenos.2022.2022-12-11
6. Orman B, Esen S, Keskin M, Şahin NM, Savaş-Erdeve Ş, Çetinkaya S. Status of central precocious puberty cases at the onset of coronavirus disease 2019 pandemic: A single-center experience. *Turk Arch Pediatr* 2022; 57(3):349–53. doi: 10.5152/TurkArchPediatr.2022.2101313
7. Yesiltepe Mutlu G, Eviz E, Haliloglu B, Kirmizibekmez H, Dursun F, Ozalkak S, et al. The effects of the covid-19 pandemic on puberty: a cross-sectional, multicenter study from Turkey. *Ital J Pediatr* 2022; 48(1):144. doi:10.21203/rs.3.rs-1697112/v1
8. Mondkar SA, Oza C, Khadilkar V, Shah N, Gondhalekar K, Kajale N, et al. Impact of COVID-19 lockdown on idiopathic central precocious puberty experience from an Indian centre. *J Pediatr Endocrinol Metab JPEM* 2022; 35 (7):895–900. doi: 10.1515/jpem-2022-0157